

KLAGANDE

[REDACTED]

MOTPART

Länsstyrelsen i Blekinge län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Naturvårdsverkets beslut den 15 mars 2024, se bilaga 1

SAKEN

Talerätt i mål om skyddsjakt m.m.

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Länsstyrelsen i Blekinge län beslutade den 29 februari 2024 om skyddsjakt på älg för att förhindra allvarlig skada på skog.

[REDACTED] överklagar beslutet och yrkar att skyddsjakten avlyses.

Naturvårdsverket beslutade den 15 mars 2024 att avvisa överklagandet eftersom [REDACTED] bedömdes sakna talerätt. Skälen för beslutet framgår i bilaga 1.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Varken jaktlagen (1987:259) eller jaktförordningen (1987:905) innehåller några bestämmelser om vem som kan överklaga länsstyrelsens beslut. I sådana fall gäller de allmänna reglerna i 41-42 §§ förvaltningslagen (2017:900). Av dessa framgår att ett beslut får överklagas om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt. Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot. Av praxis framgår att en förutsättning för att annan än den som har varit part hos beslutsmyndigheten ska ha talerätt är att klaganden kan åberopa ett intresse som det är möjligt att beakta vid sakens prövning (jfr HFD 2012 ref. 24). Härutöver har i praxis i vissa fall klagorätt tillerkänts klagande som har företrätt ett beaktansvärt intresse (se bl.a. MÖD 2019:19, RÅ 1995 ref. 77 och HFD 2014 ref. 8).

En miljöorganisation kan ha talerätt om det i ärendet aktualiseras frågor som är direkt relaterade till miljön samt omfattar en bedömning av åtgärdens påverkan på miljön (jfr MÖD 4612-19). Jaktlagen eller jaktförordningen innehåller dock inte några uttryckliga krav på bedömning avseende påverkan på miljön.

Vidare har i praxis framgått att om ett beslut innefattar arter som är skyddade genom rådets direktiv (92/43/EEG) av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) omfattas ett sådant beslut av artikel 9.3 Århuskonventionen, varvid ett sådant beslut ändå går att överklaga (jfr HFD 2015 ref. 79). Älg omfattas dock inte av art- och habitatdirektivet och har inte tilldelats något särskilt skydd inom EU.

Förvaltningsrätten konstaterar att länsstyrelsens beslut inte kan anses påverka klagandens rättsliga ställning eller ett intresse som klaganden har som på något sätt har erkänts av rättsordningen på så sätt att det kan anses angå klaganden i den mening som avses i 42 § förvaltningslagen. Det var därför rätt av Naturvårdsverket att avvisa klagandens talan. Överklagandet ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (FR-03)

[REDACTED]

Rådman

Föredragande: [REDACTED]

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

Hollberg Malm, Malin
Tel: 010-698 10 28
Malin.Hollberg-Malm
@naturvardsverket.se

BESLUT
2024-03-15

Ärendenummer
NV-02486-24

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I VÄXJÖ

INKOM: 2024-03-18
MÅLNR: 980-24
AKTBIL: 3

Klagande:

Föreningen Sveriges Jägare
Ordföranden Thomas Ekberg

Överklagande av Länsstyrelsens i Blekinge läns beslut om skydds jakt på älg, länsstyrelsens dnr 996-2024, nu fråga om avvisning

Beslut

Naturvårdsverket avvisar överklagandet.

Bakgrund

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen i Blekinge län (länsstyrelsen) beslutade den 29 februari 2024 att bevilja Hamilton Skog AB (sökanden) skydds jakt på ett älgko och en älgkalv inom fastigheten Hjortseryd 1:8 i Ronneby kommun under tiden den 1 mars 2024 till och med den 1 april 2024. Det förordnades att beslutet skulle gälla omedelbart, även om det överklagas.

Länsstyrelsen motiverade beslutet bland annat enligt följande. Skador på skog av älg ska i huvudsak hanteras genom jakt i en fastställd skötselplan. Om inte denna jakt förmår att uppfylla de planer som etableras enligt den anammade förvaltningsmodellen, föreligger grund för skydds jakt, åtminstone tills gällande plan är uppnådd. Vidare har sökanden utöver jakt försökt bedriva den licensjakt han har haft möjlighet till och genomfört andra åtgärder såsom att viltbehandla träd.

Överklagandet

[REDACTED] (föreningen) överklagar beslutet, yrkar på inhibition och, så som det får förstås, att Naturvårdsverket ska upphäva beslutet.

Naturvårdsverket har förelagt [REDACTED] att styrka rätten att överklaga länsstyrelsens beslut. Föreningen har då anfört bl.a. följande. Beslutet angår föreningen eftersom det är en nationell ideell förening som enligt stadgarna har som ändamål att verka för att den svenska jakten i så hög grad som möjligt styrs av biologiska, kulturella och socioekonomiska faktorer och att beslut om jakt tas så nära jägaren som möjligt. Föreningen ska vidare verka för en hållbar viltförvaltning, ett viltbruk, som omfattar allt vilt och att myndigheterna ska verka för att detta synsätt ska finnas med i alla beslut som berör viltstammarna och deras livsmiljö. Föreningen har flera prioriterade ärenden. Ett av de viktigaste är att verka för att en älgstam i fritt fall återhämtas. Speciellt i Blekinge syns en oerhört försvagad stam. Med åtgärder som att pausa älgjakten, initiera viltvårdsplaner framförallt till skogsägare och skogsbolag, som i allt högre utsträckning skapar för produktion rationella monokulturella skogsområden, där viltet åsidosatts genom foderbrist. Detta får som effekt ökad grad av skogsskador orsakat av vilt. Andra åtgärder är förbättrade planer inom älgskötselområden. Föreningen hävdar därför att med den kunskapsnivå den besitter, kunna avgöra om länsstyrelsens beslut strider mot etiska principer som att avliva ett högräktigt djur inom biologiska ramar och åsidosätter viltvård. Beslutet grundas på tveksamma förstudier där andra metoder borde ha använts, samt att alternativa åtgärdsförslag till avlivning saknas. Föreningen anser att detta ärende kommer att bli ett prejudicerande rättsfall och har inom kort medial uppmärksamhet.

Skäl

Aktuella bestämmelser

Enligt 42 § förvaltningslagen (2017:900) får ett beslut överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

I 16 kap. 13 § miljöbalken anges bl.a. följande. Överklagbara domar och beslut om tillstånd, godkännande eller dispens enligt denna balk [—] får överklagas av en ideell förening eller en annan juridisk person som

1. har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen,
2. inte är vinstdrivande,
3. har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och
4. har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.

Naturvårdsverkets bedömning

Fråga i ärendet är om Föreningen Sveriges Jägare har rätt att överklaga länsstyrelsens beslut.

Några särskilda bestämmelser i jaktlagen (1987:259) eller jaktförordningen (1987:905) om vem som har rätt att överklaga ett beslut om skydds jakt finns inte. Frågan om föreningen har rätt att överklaga beslutet får därför avgöras utifrån den allmänna bestämmelsen i 42 § förvaltningslagen som stadgar att ett

beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

Det föreligger följaktligen inte någon allmän klagorätt att överklaga förvaltningsbeslut. I första hand tillkommer rätten att överklaga ett beslut den som intagit partsställning hos beslutsmyndigheten. För att någon som inte varit part i ärendet ska ha rätt att klaga brukar det krävas att beslutet antingen påverkar den klagandes rättsliga ställning eller berör ett intresse, som på något sätt erkänts av rättsordningen. Klagorätt kan också förekomma om klaganden har ett beaktansvärt intresse av att få de rättsliga förutsättningarna för beslutet överprövade (se bland annat Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 1994 ref. 82 och HFD 2013 ref. 74). I 16 kap. 13 § miljöbalken finns därutöver bestämmelser genom vilka ideella föreningar som har till huvudsakligt syfte att tillvarata naturskydds- eller miljöintressen, under vissa förutsättningar tillerkänns klagorätt. Bestämmelsen ska tillämpas även i förhållande till jaktlagen och jaktförordningen (se HFD 2018 ref. 7).

Föreningen [REDACTED] får anses uppfylla kriterierna i enlighet med 16 kap. 13 § miljöbalken. Frågan blir därefter om det aktuella beslutet dock är ett sådant beslut som en miljöorganisation kan klaga på. För att det ska vara det måste det i ärendet aktualiseras frågor som är direkt relaterade till miljön samt omfatta en bedömning av åtgärdens påverkan på miljön.

Vare sig i jaktlagen eller jaktförordningen finns uttryckliga krav på en bedömning av åtgärdens påverkan på miljön, eller någon annan koppling till t.ex. miljöbalken. I praxis har dock framgått att om ett beslut innefattar arter som är skyddade genom art- och habitatdirektivet så omfattas ett sådant beslut av artikel 9.3 Århuskonventionen, varvid ett sådant beslut ändå går att överklaga (se t.ex. HFD 2015 ref. 79). Det överklagade beslutet rör frågan om skydds jakt på älg, en art som inte har tilldelats något särskilt skydd inom EU. Till följd av detta och till följd av att jaktlagen eller jaktförordningen i övrigt inte innehåller några uttryckliga krav på bedömning avseende påverkan på miljön gör Naturvårdsverket bedömningen att beslutet därför inte omfattas av artikel 9.3 Århuskonventionen. Beslutet kan därför inte klagas på av en miljöorganisation.

Då det inte heller i övrigt framkommit något i ärendet som visar att Föreningen [REDACTED] är berörd av beslutet på sätt som krävs enligt 42 § förvaltningslagen ska överklagandet därför avvisas.

Vid denna utgång saknas det skäl för Naturvårdsverket att ta ställning till yrkandet om inhibition.

Hur man överklagar

För anvisning om hur man överklagar, se bilagan till beslutet.

Beslut i detta ärende (NV-02486-24) har fattats av enhetschefen [REDACTED]
Föredragande har varit juristen Malin Hollberg Malm.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

[REDACTED]

[REDACTED]

Kopia till:

Länsstyrelsen i Blekinge län

Bilaga**Var ska beslutet överklagas?**

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Växjö.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till förvaltningsrätten.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer, vilket beslut som Ni överklagar till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.